

61 שאמרה בפירוש, סָפַל אִינוּ בְּאִמְבָּטִי, אלא דינו ככוס, שבכלי שני,
62 אף מים העומדים לרחיצה מותר לתת לתוכם צונן.
63 הגמרא מבררת איך סבר רב יוסף שספל דינו כאמבטי. מקשה
64 הגמרא: וְלִמָּא דְסָלִיק אֲדִיעָתָא מַעֲיָרָא – ולפי מה שעלה בדעת רב
65 יוסף בתחילה, דְסָפַל הָרִי הוּא בְּאִמְבָּטִי, ובכל מים העומדים
66 לרחיצה אמרו בית הלל שאסור לתת לתוכם מים צוננים, ורבי שמעון
67 בן מנסיא אמר שאף לתת מהם לתוך מים צוננים אסור, וְאָמַר רַב
68 נְחֻמִּין הִלְכָה פְּרָבִי שְׁמַעוֹן בֶּן מְנַסִּיא, קשה, אֵלָא בְּשֵׁבֶת רְחִיצָה
69 בְּחַמִּין לִיפָא – וכי לא תיתכן אפשרות לרחוץ בשבת במים חמים,
70 שהרי מים שהוחמו מערב שבת לצורך רחיצה, לא יוכלו לרחוץ בהם
71 בשבת אם לא יערבום עם מים צוננים כדי להפיג את רתיחתם,
72 ולדברי רבי שמעון בן מנסיא אסור אף לתת המים החמים שבספל
73 לתוך צוננים, ואילו לעיל (טז) שנינו בברייתא, שמותר לרחוץ בשבת
74 את פניו ידיו ורגליו במים חמים שהוחמו מערב שבת. מתרצת
75 הגמרא: מִי סָבְרָת – וכי סבור הנך שדברי רבי שְׁמַעוֹן בן מנסיא
76 אֲפִיפֵא קָא – נאמרו על סוף דברי הברייתא, שאמרה שלדעת בית
77 הלל מותר באמבטי חמים לתוך צוננים, ועל זה באים דבריו שאף
78 חמים לתוך צוננים אסור, אין הדבר כן, אלא אֲרִישָׁא קָא – דברי רבי
79 שמעון אמרו על תחילת דברי הברייתא, שעוסקת במים לשתייה,
80 ואמרה, וּבֵית הֵלֵל מְתִירִין בֵּין חַמִּין שִׁבְכוּס לְתוֹךְ צוֹנֵן, וּבֵין צוֹנֵן
81 לְתוֹךְ חַמִּין שִׁבְכוּס, וְעַל זֶה אָמְרָה הַבְּרִיתָא שְׂרָבִי שְׁמַעוֹן בֶּן
82 מְנַסִּיא אוֹסֵר לְתַת צוֹנֵן לְתוֹךְ חַמִּין שִׁבְכוּס, אבל חמים לתוך צוננים,
83 רבי שמעון בן מנסיא מתיר אפילו במים העומדים לרחיצה, ובאופן
84 זה אפשר לרחוץ בחמים בשבת.
85 מקשה הגמרא: אם כן, שרבי שמעון בן מנסיא אוסר לתת צוננים
86 לתוך חמים שבכוס, לִיפָא – האם נאמר, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן מְנַסִּיא
87 דְאָמַר בְּבֵית שְׁמַאי – שרבי שמעון בן מנסיא סובר בבית שמאי,
88 שהרי זה מה שאמרו בית שמאי בברייתא, שאסור לתת צוננים לתוך
89 חמים שבכוס, אף שהם עומדים לשתייה. מתרצת הגמרא: הֲכִי קָאָמַר
90 – כך היינו מפרשים את כוונת הברייתא, רבי שמעון בן מנסיא אומר,
91 לֹא נִחְלָקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הֵלֵל בְּדַבְרָךְ זֶה – בדין נתינת צוננים
92 לחמים שבכוס, אלא אף בית הלל אוסרים.
93 הגמרא מבררת את דעת רבא בהלכות אלו: אָמַר רַב הוּנָא בְּרִיה
94 דְרַבִּי הוֹשֶׁעַ, חוֹינָא לִיה – ראיתו לרבא, דְלֹא קָפִיד אִמְנָא – שאינו
95 מקפיד על עירוב מים צוננים עם מים חמים שבכלי שני, ומתיר בכלי
96 שני לתת גם צוננים לתוך חמים, אף שעומדים לרחיצה, ומקור
97 התיורו, מְדַתְנִי – מהברייתא ששנה רבי חייא, נוֹתֵן אָדָם קִיתוֹן שֶׁל
98 מִים צוֹנִינִים, לְתוֹךְ סָפַל שֶׁל מִים חַמִּים הַעוֹמְדִים לְרַחֲצָה, שהוא
99 כלי שני, בִּין שְׁנוֹתֵן סָפַל חַמִּין לְתוֹךְ קִיתוֹן צוֹנֵן, וּבִין שְׁנוֹתֵן קִיתוֹן
100 צוֹנֵן לְתוֹךְ סָפַל חַמִּין, הרי שבכלי שני מותר לתת גם צוננים לתוך
101 חמים העומדים לרחיצה.
102 מקשה הגמרא: אָמַר לִיה רַב הוּנָא לְרַב אַשִּׁי, איך למד רבא
103 מברייתא זו, שמותר לתת צוננים לתוך חמים שבכלי שני, הרי דִּילִמָּא
104 שְׂאֵנִי הָתָם – שמה שונה הדין האמור בברייתא, דְמִיפְסֵק בְּלִי – שבה
105 הכלי (הספל או הקיתון) חוצץ בין המים הצוננים למים החמים, שכן
106 אינו שופך את המים שבספל לקיתון או את המים שבקיתון לספל,
107 אלא מניח הספל שבתוכו מים חמים בתוך הקיתון, או שמניח הקיתון
108 שבתוכו מים צוננים בתוך הספל, ומפסיק הספל או הקיתון בין המים
109 החמים למים הצוננים. מתרצת הגמרא: אָמַר לִיה רַב אַשִּׁי לְרַב הוּנָא,
110 בברייתא ששנה רבי חייא, מְעָרָה וְשׁוֹפְרָן אִיתְמַר – מפורש שהוא
111 שופך את המים החמים לתוך המים הצוננים או את המים הצוננים
112 לתוך המים החמים, שכן לשון הברייתא, מְעָרָה אָדָם קִיתוֹן שֶׁל מִים
113 לְתוֹךְ סָפַל שֶׁל מִים, בִּין חַמִּין לְתוֹךְ צוֹנֵן בִּין צוֹנֵן לְתוֹךְ חַמִּין.

משנה

114 המשנה עוסקת בנתינת תבלין לתוך כלי ראשון ושני: הַאִילָפִס
115 וְהַקְּדָרָה שְׁחֵקִיבִין מעל האש בערב שבת בין
116 השמשות בשוק מְרוֹתְתִין, לֹא יִתֵּן לְתוֹכָן תְּבַלִּין מִצֵּאת הַכּוֹכְבִים,
117 כיון שכלי ראשון כל זמן שהוא רותח הוא מבשל, והרי הוא מבשל
118 את התבלין שהוא נותן בהן.

1 גם כן מוֹתֵר, כיון שאינו מתכוין שהמים יצרפו את המיחם, ודבר
2 שאינו מתכוין מותר, כדעת רבי שמעון.
3 הגמרא מבררת את דעת שמואל בענין דבר שאינו מתכוין. תמזה
4 הגמרא: לְמִימָא – האם ניתן לומר דְשִׁמּוּאֵל פְּרָבִי שְׁמַעוֹן סָבְרָא
5 לִיה – הוא סובר, שדבר שאינו מתכוין מותר, וְהָאָמַר שְׁמּוּאֵל, כּוֹכְבִין
6 גַּחְלַת שֶׁל מְתָבֶת הַמוֹשְׁלַת פְּרָשׁוֹת תְּרַבִּים, בְּשִׁבְלֵי שְׁלֹא יוֹזְקִין בָּהּ
7 רַבִּים, כיון שלא שייך בה כיבוי האסור מן התורה, והאיסור לכבותה
8 בשבת הוא רק גזירת חכמים, וכל הדברים האסורים בשבת מדברי
9 חכמים, לא נאסרו במקום שיש נזק לרבים, אֲכָל לֹא מַכְבִּים גַּחְלַת
10 שֶׁל עֵץ, כיון שהאיסור לכבותה הוא מן התורה, וחייב על כך סקילה.
11 וְאִי סָלְקָא דְעָתָה – ואם עולה בדעתך לומר ששמואל סָבַר לָהּ פְּרָבִי
12 שְׁמַעוֹן, אם כן אֲפִילוּ גַחְלַת שֶׁל עֵץ, נִפְּי – גם כן היה לשמואל
13 להתיר לכבותה, שהרי לרבי שמעון, כל מלאכה שאינה צריכה
14 לגופה, אין חייבים עליה, ואינה אסורה אלא מדרבנן, וכל כיבוי כזה
15 הוא מלאכה שאינה צריכה לגופה, שהרי אינו צריך שיהיה לו כאן
16 דבר שבער וכבה, אלא הוא צריך רק שתסתלק האש מכאן, ואם לא
17 היתה כאן אש מתחילה, היה יותר נוח לו, וכיון שאף כיבוי גחלת של
18 עץ, אסור רק מדרבנן, במקום היזק של רבים, היה צריך שמואל
19 להתיר, כמו בגחלת של מתכת. מתרצת הגמרא: פְּדָבַר שְׁאִין
20 מְתַבְּוִין, סָבַר לָהּ שִׁמּוּאֵל פְּרָבִי שְׁמַעוֹן שֶׁאִין חַיִּיבִים עֲלֵיהּ, וּמִשּׁוּם
21 כִּךְ אָמַר שְׁמוּאֵל שְׁמוֹתָ לְתַת בְּמִיחָם מִים צוֹנִינִים אֵף בְּאוֹפֵן שֶׁהֵם
22 מִצְרִפִּים אֶת הַמִּיחָם, כיון שאינו מתכוין לכך, אבל בְּמִלְאָכָה שְׂאִינָה
23 צְרִיכָה לְגוּפָה, סָבַר לָהּ שְׁמוּאֵל פְּרָבִי יְהוּדָה, שְׁחִיבִים עֲלֵיהּ,
24 ומשום כך אמר שאסור לכבות גחלת של עץ ברשות הרבים.
25 הגמרא מבארת דין סילוק קוץ בשבת: אָמַר רַבִּינָא, הִלְכָה – מכך
26 שאמר שמואל, שמותר לכבות גחלת של מתכת ברשות הרבים, כיון
27 שכל איסורי שבת דרבנן, לא גזרו אותם במקום שיש היזק לרבים, יש
28 ללמוד, שְׁקוּץ שֶׁנִּמְצָא בְּפְרָשׁוֹת תְּרַבִּים, נוֹטְלוּ וּמוֹלִיכּוּ פְּחוֹת פְּחוֹת
29 מְאָרְבַּע אַמּוֹת – לא ילך עמו ארבע אמות בבת אחת אלא ילך עמו
30 פחות מארבע אמות ויעמוד לנוח, ושוב ילך פחות מארבע אמות
31 ויעמוד, וכן יעשה עד שישלכנו לצדי רשות הרבים, במקום שלא
32 יזוקו בו הרבים, שטלטול באופן כזה אסור רק מדרבנן, וכיון שרבים
33 יכולים להיזק בקוץ, לא גזרו חכמים. וְכִפְרָמְלִית שְׁכַל הַאיסור
34 לטלטל בו הוא רק מדרבנן, יכול להוליכו אֲפִילוּ טוֹבָא – הרבה, אף
35 ארבע אמות ויותר בעקירה אחת.
36 שנינו במשנה: אֲכָל נוֹתֵן כּו' מים צוננים לתוך המיחם או לתוך הכוס
37 כדי להפשירן. הגמרא דנה בעירוב מים חמים וצוננים, בכלי ראשון
38 ושני, במים העומדים לשתייה ובמים העומדים לרחיצה: תִּנּוּ רַבְּנָן,
39 נוֹתֵן וְ–(מערה) אָדָם מִים חַמִּין לְתוֹךְ הַצוֹנֵן וְ–מים צוננים, כיון
40 שהמים העומדים במקומם גוברים על המים הבאים עליהם, ולפיכך
41 המים הצוננים העומדים במקומם אינם נעשים רותחים מחמת המים
42 החמים הבאים עליהם אלא רק פוֹרְחִין. וְלֹא יַעֲרָה הַצוֹנֵן לְתוֹךְ
43 חַמִּין אֲפִילוּ שֶׁנִּמְצָאִים בְּכַלִּי שֶׁנִּי, כיון שהמים העומדים במקומם
44 גוברים על המים הבאים עליהם, והמים החמים העומדים במקומם
45 מרתיחים את המים הצוננים הבאים עליהם, דְבָרֵי בֵּית שְׁמַאי. וּבֵית
46 הֵלֵל אוֹמְרִים, בִּין לערות חַמִּין לְתוֹךְ הַצוֹנֵן, וּבִין לערות צוֹנֵן לְתוֹךְ
47 חַמִּין, מוֹתֵר. וּבִפְתָּה דְבָרִים אֲמוּרִים – ובאיזה אופן התרנו לערות
48 אף צוננים לתוך חמים, כשהחמים מונחים בְּכּוֹס, שהוא כלי שני, וגם
49 המים שבו עומדים לשתייה, וכיון שהוא רוצה לשתותם אינו רוצה
50 שיתחממו הרבה, ולכן מותר לערות לתוכם צוננים, אֲכָל כְּשֶׁהַחֲמִים
51 מוֹנְחִים בְּאִמְבָּטִי וְ–כלי שרוחצים בו כל הגוף, שהיא כלי ראשון,
52 מותר רק לערות לחַמִּין שֶׁבָה לְתוֹךְ הַצוֹנֵן, וְלֹא לערות צוֹנֵן לְתוֹךְ
53 חַמִּין שֶׁבָה. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן מְנַסִּיא אוֹסֵר אֵף לערות מים חמים
54 מאמבטי לתוך מים צוננים. אָמַר רַב נְחֻמִּין, הִלְכָה פְּרָבִי שְׁמַעוֹן בֶּן
55 מְנַסִּיא, שבאמבטי אסור אפילו חמים לתוך צוננים.
56 הגמרא דנה במים חמים בכלי שני העומדים לרחיצה. מספרת
57 הגמרא: סָבַר רַב יוֹסֵף לְמִימָר, סָפַל – כלי שנותנים בו מים לרחיצת
58 ידים ורגלים, הָרִי הוּא בְּאִמְבָּטִי, שאף שכלי שני הוא, כיון שממיו
59 אינם עומדים לשתייה אלא לרחיצה, ורוצים שיהיו חמים מאד, יש
60 לגזור ולאסור בו. אָמַר לִיה אַבְּי לְרַב יוֹסֵף, תִּנּוּ רַבִּי חֵיִיא בְּרִיתָא,

1 לטלטל בשבת כבחול, הוא יבוא להוציא מרשות לרשות.
 2 ישנם ששה מינים באיסור מוקצה: א. 'מוקצה מחמת חסרון כיס' והוא
 3 כלי שהאדם מקפיד לשומרו, ולכך הוא מקפיד שלא להשתמש בו
 4 שימושים אחרים כדי שלא יפגם. ב. 'כלי שמלאכתו לאיסור', דהיינו
 5 כלי שעיקר תשמישו למלאכה האסורה בשבת, אם כי משתמשים בו
 6 גם למלאכת היתר. ג. 'מוקצה מחמת גופו', דהיינו כל דבר שאינו
 7 כלי, ואינו מאכל אדם או בהמה, כגון אבנים, עפר, בעלי חיים ומת.
 8 ד. 'בסיס לדבר האסור', דהיינו כלי שמלאכתו להיתר שהיה מונח
 9 עליו בבין השמשות דבר המוקצה מחמת גופו, אפילו שכעת כבר
 10 הוסר ממנו. ה. דבר שבבין השמשות של כניסת השבת היה מחובר
 11 לקרקע או מחוסר צידה, שעדיין לא ניצוד. ו. 'מוקצה מחמת מצוה'
 12 דהיינו דבר שהיה אסור להשתמש בו בכניסת השבת מחמת שהוקצה
 13 למצותו כגון נוי סוכה.
 14 התנאים נחלקו בדיני מוקצה, יש מהם שהחמירו יותר ויש שהקילו,
 15 השיטות הידועות יותר בהלכות מוקצה הם, שיטות רבי יהודה ורבי
 16 שמעון, שרבי יהודה הוא המומרי בהלכות מוקצה, ואסר לטלטל כל
 17 דבר שלא היה מוכן או שהסיח דעת ממנו בכניסת השבת, אפילו דבר
 18 שהוא יודע שיעשה מוכן במשך השבת, וכן אסר אפילו דברים
 19 המוכנים בערב שבת שהסיח דעתו מלהשתמש בהם בשבת זו, כגון
 20 שהכניס את פירותיו לאוצר [מחסן], אולם רבי שמעון חולק וסובר,
 21 שדבר שעתידי להיות מוכן במשך השבת, וכן כל דבר מאכל אפילו
 22 שהסיח דעתו ממנו, מותר לטלטלו לכשהוא יעשה מוכן, אולם בדבר
 23 שאינו ראוי לכלום בערב שבת, דהיינו הדברים המוקצים מחמת
 24 גופם, אסור לטלטלם אף אם יעשו מוכנים במשך השבת, שמודה רבי
 25 שמעון שדבר שהיה מוקצה מחמת גופו בכניסת השבת, נאסר לכל
 26 השבת.

משנה

27 משנתנו עוסקת בהלכות מוקצה בשמן שהדליקו בו את הנר לשבת:
 28 אין נותנין בשבת כלי תחת הנר כדי לקבל בו את השמן הנוסף
 29 מן הנר, ואם נתנוהו תחת הנר מבעוד יום, מותר להניחו במקומו,
 30 ואין צריך לטלו משם, ואולם אין ניאותרין [נהנים] ממנו – מהשמן
 31 שנטף לכלי בשבת, לפי שהוא אינו מן המוכן, שבכניסת השבת הוא
 32 לא היה מוכן לשימוש בשבת אלא הוקצה להדלקה.

גמרא

33 הגמרא דנה האם מותר לטלטל כלי לצורך ביצה שהוטלה בשבת:
 34 אמר רב הקדא, אף על פי שאמרו חכמים, אין נותנין כלי תחת
 35 תרנגולת המטילה ביצה במקום מדרון כדי לקבל ביצתה שלא
 36 תתגלגל ותישבר, אבל בנפה [הופך] עליה כלי כדי לשומרה שלא
 37 תשבר ברגלי ההולכים, ואף שהביצה היא מוקצה אין אנו אוסרים
 38 לטלטל כלי לצרכה.
 39 רבה מבאר את דברי רב חסדא: אמר רב, מאי טעמא – מה הוא
 40 טעמו דרב הקדא שחילק ואסר לטלטל כלי כדי לקבל בו ביצת
 41 התרנגולת, אולם התיר לטלטל כלי כדי לכפותו על הביצה. קפסבר
 42 רב חסדא, תרנגולת עשויה להטיל להטיל ביצתה באשפה, ויש לחוש
 43 שמה תשבר ברגלי אדם, ואינה עשויה להטיל להטיל ביצתה במקום
 44 מדרון, ולצורך הוצאה מצינה כגון ביצה שבאשפה, התירו חכמים
 45 לטלטל כלי אף לצורך מוקצה, ולכך התירו לטול כלי ולכפותו על
 46 הביצה אפילו שהביצה אינה ניטלת, ולצורך הוצאה מצינה
 47 כגון תרנגולת המטילה ביצה במדרון וטפטוף שמן שבמשנתנו, לא
 48 התירו לטלטל כלי עבורה.
 49 אביי מקשה מברייטא על שיטת רבה: איתיביה – הקשה אביי לרבה,
 50 והאם הוצאה שאינה מצינה לא התירו, והתניא – והרי שנינו
 51 מברייטא, נשברה לו בשבת חבית של מבל בראש גגו, מביא כלי
 52 ומניח תחתיה לקבל את המשקה הנשפך, והרי טבל הוא מוקצה
 53 [שכן אסור לתקנו בשבת], והתבקעת חבית אינה מצינה, ומכל מקום

1 אכל נותן הוא תבלין לתוך הקערה, או לתוך התמחוי ו-כעין
 2 קערה גדולה, שמערים לתוכה את כל מה שבאילפס, וממנה נותנים
 3 לקערות, אחר שהעביר את התבשיל לתוכם מהאילפס או הקדרה,
 4 כיון שהם כלי שני, וכלי שני אינו מבשל גם כשהיד סולדת בו.
 5 רבי יהודה אומר, לכל הוא נותן תבלין, חוץ מדבר – מלתוך
 6 תבשיל רותח שיש בו חומץ ולתוך תבשיל רותח שיש בו ציר הנוסף
 7 מדגים כשכובשים אותם, כיון שמחמת חריפותם הם מבשלים את
 8 התבלין.

גמרא

9 הגמרא מבררת את דעת רבי יהודה. מסתפקת הגמרא: איכתיב להו
 10 – הסתפקו בני הישיבה, רבי יהודה ארישא קאי ולקולא – האם רבי
 11 יהודה אמר את דבריו על תחילת דברי תנא קמא, על אילפס וקדירה,
 12 ולהקל הוא בא, שאמר תנא קמא שאסור לתת תבלין לכל כלי
 13 ראשון, ואמר רבי יהודה שמותר לתת תבלין לכל כלי ראשון שאין
 14 בו חומץ או ציר, או דילמא – שמא, אפיפא קאי ולחומרא – דברי
 15 רבי יהודה נאמרו על סוף דברי תנא קמא, על קערה ותמחוי,
 16 ולהחמיר הוא בא, שאמר תנא קמא שמותר לתת תבלין בכל כלי
 17 שני, ואמר רבי יהודה, שלא לכל כלי שני מותר לתת תבלין, אלא רק
 18 לכלי שני שאין בו חומץ או ציר. פושטת הגמרא: תא שמע – בוא
 19 ושמע ראייה לפשוט את הספק, דתניא – ששינוי בברייתא, רבי
 20 יהודה אומר, לכל אילפסין הוא נותן תבלין, ולכל הקדרות
 21 הרותחות הוא נותן תבלין, חוץ מדבר שיש בו חומץ וציר, הרי
 22 שהתיר רבי יהודה לתת תבלין אף בכלי ראשון אם אין בו חומץ וציר,
 23 ומוכח שרבי יהודה דיבר על תחילת דברי תנא קמא, ולהקל הוא בא.
 24 הגמרא דנה אם מותר לתת מלח בכלי ראשון ובכלי שני. מספרת
 25 הגמרא: סבר רב יוסף למימר – לומר, שמלח הרי הוא – דינו
 26 כתבלין, דבכלי ראשון בשלה – הוא מתבשל, ובכלי שני לא בשלה
 27 – אינו מתבשל, ומותר לתת מלח לתוך כלי שני, ואסור לתת מלח
 28 לתוך כלי ראשון. אמר ליה אביי לרב יוסף, תני – שנה רבי תניא
 29 ברייתא, שאמרה בפירוש, שמלח אינה כתבלין, דמלח מתבשל יותר
 30 בקל מתבלין, ובכלי שני נמי בשלה – גם כן הוא מתבשל, ואסור
 31 ליתנו אף בכלי שני. ואמרת הגמרא: ופליגא דרב נחמן, וברייטא זו
 32 שאומרת שמלח קל להתבשל מתבלין, ואפילו בכלי שני הוא
 33 מתבשל, חולקת על דברי רב נחמן, דאמר רב נחמן, צריכא מילתא
 34 בישולא בבשרא דתורא – לבישול מלח צריך בישול בחום רב כפי
 35 שצריך לבישול בשר שור שהוא קשה להתבשל.
 36 הגמרא מביאה את הדברים בענין מלח באופן שונה: ואיבא דאמר
 37 – ויש שאמרו שמועה זו בלשון אחרת, סבר רב יוסף למימר – לומר,
 38 מלח הרי הוא כתבלין, דבכלי ראשון בשלה, בכלי שני לא בשלה.
 39 אמר ליה אביי לרב יוסף, תני – שנה רבי תניא, שאמרה
 40 בפירוש, שמלח אינה כתבלין, דמלח בכלי ראשון נמי לא בשלה
 41 – גם כן אינו מתבשל, ומותר ליתנו אפילו בכלי ראשון, ורק בכלי
 42 העומד על האש אסור ליתנו. אמרת הגמרא: וברייטא זו, היינו –
 43 היא כמו דאמר רב נחמן, צריכא מילתא בישולא בבשרא דתורא
 44 – מלח אינו מתבשל אלא בבישול שבו מתבשל בשר שור.
 45 החל ממשנה זו עד לסוף הפרק עוסקות הסוגיות בדיני מוקצה בשבת.
 46 אסרו חכמים לטלטל בשבת חפצים שונים, וקרוי איסור זה בשם
 47 'מוקצה', לפי שבדרך כלל הם חפצים שהאדם מקצה ומפריש את
 48 דעתו מהם לבל ישתמש בהם בשבת. וכמה טעמים נאמרו בזה: א. כדי
 49 שהאדם ישבות ממלאכה וינח בשבת, שכן לולא שחכמינו היו
 50 אוסרים לטלטל את הדברים שיוזכרו להלן, היה אדם מייחד את יום
 51 השבת לפנות בו כלים ממקום למקום וכדומה, ולא היה שובת כלל.
 52 ב. יש לחשוש שמה יבא לעשות מלאכת איסור בכלים אלו. ג. כיון
 53 שישנם אנשים שאינם עוסקים במלאכות במשך ימות השבוע, אם
 54 יותר לטלטל בשבת כבחול לא יוכר להם ששבת היום, שאין
 55 שבייתם ניכרת כלל. ד. שהוא גדר לאיסור הוצאה, שאם יותר לו

המשך ביאור למס' שבת ליום רביעי עמ' ב

1 התירה הברייתא לטלטל כלי לצורך הצלת המוקצה שבה, וקשה
2 לרבה.
3 מתרצת הגמרא: הברייתא עוסקת בַּגּוֹלְפֵי חֲדָתֵי – בחביות חדשות,
4 דְּשִׁבְיָחֵי דְּפָקְעֵי – שמצוי שהן נבקעות, ולכך הותר לטלטל כלי
5 לצורך המוקצה שבהן, שכן הצלה מצויה היא, אבל בהצלה שאינה
6 מצויה לא הותר.
7 אביי מקשה על שיטת רבה ממשנה: אִיתִיבִיהּ אביי לרבה, שנינו

8 במשנה (להלן מז:), נֹוֹתְנִין כְּלֵי תַחַת הַיָּר לְקַבֵּל נִיצוּצוֹת – שלהבת
9 הנוטפת מן הנר, וחושש שיבעירו את שתחתיהם. והלא ניצוצות
10 מוקצים הם, ואינם מצויים, ולדבריק אסור לטלטל כלי לצורך מוקצה
11 אם ההצלה אינה מצויה.
12 משיבה הגמרא: נִיצוּצוֹת נְפִי שְׁבִיחֵי – אף ניצוצות מצויים הם,
13 ולפיכך מטלטלים כלי לקבלם.